

CIUTADANIA

Setmanari de U. F. N. R.

66-062/5

Any. I

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:
Centre Nacionalista Republicà:
Rambla de la Llibertat, número 33, primer pis.
Tots els treballs firmats són de la
responsabilitat dels seus autors. No s' retornen
els originals

Girona, 2 de Juliol de 1911

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Girona 1'50 Ptes. Trimestre
Fora 2 " " "
Extranger 12 " " Any

Núm. 1

ANUNCIS A PREUS CONVENCIONALS

A nostres lectors

Havent de ser un fet dintre de poc la constitució a Girona de Unio Federal Nacionalista Republicana y sustentan els dos periodics CIUTADANIA Y CATALANITAT el mateix criteri fermament convensuts de que aquí entre nosaltres aqueixa unió es l'únic que pot fer reviure l'entusiasme republicà y despertar les energies republicanes, veient per otra part que era inútil, ja que no perjudicial l'existència de dos portaveus d'una mateixa opinió hem decidit comensar a donar el exemple refundint CIUTADANIA Y CATALANITAT en un sol orgue, es a dir acoblant forces y inteligències pera millor portar a cap la tasca que 'ns proposem.

No cal dir que pera tots aquells que amin verament els ideals de Patria y de República la nostra unió ha de ser mirada am bons ulls; en quan a nosaltres sentim la satisfacció del qui acaba de complir un deure de consciència y estém satisfets. Les dues redaccions juntes y confoses en un mateix entusiasme poden fer tasca bona, noble y desinteressada y nostra vida aixís devindria també més robusta, car es cuestió sabuda que la existència material dels periódics de provincies está menassada de continuu y que quans més son, menys possible es fa la seva durada.

Confíem doncs que els que fins avuy ens han favoregut seguiran fentho encara que sigui sacrificat pe-

tites conviccións en gracia a la noblesa del nostre propósit. Així com la redacció de CATALANITAT ha sabut deixar de banda lo que mes satisfá a l'home, l'orgull de fundador, anulant el títol de llur periódic, y els de CIUTADANIA, galantment, han correspost transformant una lletra pera que els uns no poguessin creuers supeditats als altres, lo mateix ens prometém sabrán fer el llegidors de abdós periódics prescindint de menudències y suspicacions.

De aquesta manera nosaltres y ells podrem dir que l'amor a la República es estat per damunt de tot.

Una última paraula: CIUTADANIA es proposa treballar per Espanya per Catalunya y per Girona republicanes. Per Espanya ajudant dintre nostres escasos medis a la tasca de la formidable conjunció Republicana-socialista, per Catalunya fomentant la educació y la dignificació de les masses y per Girona oposantse sense treba y escudats en nostra honradesa y en nostre desinterés al despotisme imperant dels fanáticos y el egoisme y orgull de tots els conservadorismes junts que dificulten la vida y s'oposen al avens de les ideas noves y de la civilització moderna.

Pera aquets fins oferim de de ara aqueixes columnes a tots els republicans y socialistes encara que pensin exactament com nosaltres.

LA REDACCIÓ.

■ ■ ■

Un article de Paul Adam

Els trofeos del geni mediterraneu.

A Roma, per fixar en les línies d'un monument perdurable la gloria del gran poeta José María de Heredia, se formá un comité amb els noms italians más il·lustres, en el mateix moment en que la patria de Virgili celebra l'aniversari de la seva personalitat reconquerida contra'ls guerrers del Nord. A París, el comité que presideix Mr. Jean Richepin, componantlo Mrs. Hanotaux, Paul Hervieu, Frédéric Masson, Maurice Barrés, alguns altres membres de l'Academia francesa i nombre d'eminents literats, té per presidents d'honor els ministres plenipotenciaris d'Espanya i de la República Argentina. L'embaixador d'Italia s'ajunta a Llurs Excelències.

D'aquesta manera la manifestació del culte literari que professem a l'escriptor

dels Trophées sembla traspasar un poc els límits d'un homenatge a l'autor d'aquests impecables poemes helens i llatins. Les idees que aquestes estrofes apleguen, imatgen y glorifiquen magníficament, atrauen, en una mateixa exaltació de gratitud, als selectes de les nacions que Atenes i Roma dotaren de llurs idiomes, proveïren de llur forsa i armaren de llur esperit. Aquestes llengües, aquestes forces i aquest esperit no foren subgecats més que per alguns temps per l'invasió escandinava, germànica o árabe. Llur miraculosa vitalitat ha vensut arreu, per l'inteligència, la victòria dels brassos.

Així comvé que les aristocracies espirituals de Italia, d'Espanya, de l'América llatina i de Fransa s'uneixin en una devo-

ció particular per dedicar al poeta dels Trofeus un altar sobre'l qual els fills del Mediterrani sacrificaran en l'avenir en l'honor del geni llatí.

De les cinc o sis idees que durant el període històric modificaren l'ànima del nostre món occidental, cap d'elles va tenir per mare a les rasses del Nord. Segons els arqueòlegs actuals, fou l'Egipte que realisá'l passatge de la barbarie a la civilització per l'empleu del metall substituint als útils de pedra, per la creació dels mètodes agrícoles, de la ciencia geométrica, de l'estrategia, de l'arquitectura. Els grecs inventaren la literatura, l'estatuaria viventa, la filosofia, la política am controvercies de la ciutat. A la llògica de la llei consentida pel seu poble, el romá sembla haver donat aqueix caràcter de supremacia que Mommsen admira, que les llegions imposaren desde l'Escocia a la Nubia, desde l'Atlàntic al Cáucus, am tot el sistema administratiu i constitucional que regeix avuy a l'Europa i a les dues Amériques.

La transformació de les costums pel cristianisme's va afirmar tota sobre les vores del Mediterrani per l'acció dels apòstols, i después, dels clergats grecs, fundadors de la teodicea i dels rituals, i també pels ascetes de la Tebaida, inspiradors dels monjos llatins qui, propagaren, ilustraren, construíren i instauraren el comunisme dels Cisterciens a l'entorn de les abadies. A Constantinopla, gracias a l'erudició dels selectes, va náixer l'entusiasme espiritual que s'anomena Renaixement, i emigrá vers la península itálica amb els bisantins, fugint de l'assalt de l'Islans. Vasco de Gama, Cristófol Colombo i Dupleix partiren dels ports llatins. El mateix protestantisme es un fill de Florencia nascut a Roma d'un encontre inopinat entre'l dubte de Luter i el geni de Savonarola superviscut en alguns ardents discipuls. Les tradicions del Forum presidiren a la gènesi de l'inteligència enciclopédica avans que persuadis als Franklin, als Washington, als Miranda, als Bolívar i als San Martín de llibertar les Amériques, avans que persuadis als exèrcits republicans, consulars i imperials de plantar llur bandera en les capitals d'Europa al cant de aqueixa Marsellesa que repercutia ahir a Rússia, a Persia, a Xina mateix, quan hi foren obtingudes les garantias parlamentaries.

Aixó son fases importants de l'història. Els pobles escandinaus, germànics o eslaus no han creat cap d'aquestes forces prodigioses: únicament varen sentirne els efectes. Totes les victories de llur valor militar no han fet més que ajupir'los sota'ls jous inenmovibles de la civilització de la religió i del dret mediterraneus.

L'exemple més extraordinari es sens dubte'l dels normands instalats el 911 a casa nostra i tament latinisats, desde'l de 1066, que transporten al país angle saxó la nostra llengua i no la de llurs Vikings, oblidada ja pels companys de Guíllém el Conqueridor.

Doncs, veusaquí que'ls pangermanistes invoquen sens treva'ls prestigis de la cul-

tura alemanya a fi de justificar la supremacia que s'arroguen ja davant la caita del Marroc, ja davant la de la Bosnia i de l'Herzegovina, ja davant la de l'Assia Menor. Si la naturalesa'ls havés concedit una tal superioritat, Europa hauria dedicat temples a odi i no pas a Jesús i obeiria als principis del Wehrgeld i no als del codi de Justicia. Les llengües alemanya, russa i anglesa, no serien pas farcides de mots llatins o helens que signifiquen els conceptes essencials del dret de les creencies i de la metafísica. Suposant que les coses restin com són, el filòleg de l'avenir denegará certament als Nórdics llur pretenció a tenir una cultura propia.

Propiament parlant, no hi ha pas una cultura germànica, ni una cultura eslava, ni una cultura escandinava. Na hi há més que una cultura helena-llatina i cristiana a la qual degueren sotmetres completament, malgrat totes llurs victories i totes llurs energies, els invasors de l'imperi romá.

Vella historia, dirá algú. En els temps moderns Waterloo ni sedan tampoc impedir que'l nostre esperit enciclopédista sugerís als selectes, durant el segle XIX i el comensament del XX els esforços útils a l'instauració de les constitucions parlamentaries en els imperis alemany, austriac, rus, turc i també en el persa i en el xino. La Revolució anglesa restá estrictament insular i sense apostolat vers l'exterior. La Revolució francesa ha canviat la vida de l'antic i del nou món. No són pas els psalms de Cromwell sinó l'himne dels marsellesos que'ls estudiants xinos cantaren quan llurs recents manifestacions. En fi, el socialisme mateix no fou pas engendrat per Karl Marx. Els monjos llatins han practicat el comunisme durant set segles, i els jesuïtes varen establir-lo al Paraguai. Gracchus Babent ha demostrat, sots el Directori, els principis del colectivisme, avans de clavarse'l punyal heroicament per evitar l'espectable inútil del patíbul.

Indubtablement no es pas en vá recordar aquesta evidencia històrica en el moment en que la gent del Nord aspira a regir totes les nacions sense remarcar com el destí llur els feu sempre servos dels pobles conquerits per llurs armes. Vikings, saxons, goths, lombards, francs, eslaus o normands, tots abandonares llurs déus, llur indumentaria i sovint llurs idiomes per acceptar inconscientment la direcció del clergue romá i del ciutadà bizanti; per revestir les dignitats de *conite y duax*, d'*imperator* i de *caesar*.

Estrany error el dels nostres ministres oposantse a la divulgació dels estudis llatins i grecs en la nostra patria, agravant lo que Mr. de Tarde ha enomenat, en un llibre remarcable, la *Crisi de la cultura clàssica*. Es clar que sembla superfluu que un funcionari, un oficial o un comerciant sapiguen traduir sense faltes a Quintilià o a Isócrates; però es indispensable que'ls nostres selectes llegeixin en llur texte, a Tácit, Suetoni, Virgili, Xenophon, Eurípides i Sófocles. Sens dubte'ls profesors de filologia ha exajerada la part de les llen-

BIBLIOTECA PÚBLICA
GIRONA